

LOCAL ENTERPRISE

ธุรกิจชุมชน กับการจัดการ
EGO-BUSINESS ธุรกิจที่มองแต่ส่วนตน

LOCAL ENTERPRISE ธุรกิจชุมชน กับการจัดการ EGO BUSINESS ธุรกิจที่มองแต่ส่วนตน

ในการดำเนินธุรกิจ เป็นเรื่องสามัญปรกติที่ต้องทำอย่างไรก็ได้ให้สร้างกำไร และสามารถอยู่รอดได้จนเติบโตขึ้น การหวังผลกำไรสูงสุดเท่ากับทำให้ธุรกิจมีผลประโยชน์สูงสุด แต่อาจไม่ได้ใช้สิ่งที่ถูกต้องที่สุด เพราะเราอาจละเลยถึงผู้คนรอบข้าง ซึ่งถูกทิ้งเอาไว้ข้างหลัง หรือว่ากำลังเอาเราเปรียบเปรียบใครอยู่บ้าง สิ่งเหล่านี้คือการมองแบบ Ego-Business หรือเรียกว่า ธุรกิจที่มองแต่ส่วนตนหลัก ในเล่มนี้เราช่วยคุณผู้อ่านตั้งคำถามว่า มันจะดีกว่าไหม หากในการทำธุรกิจของเราจะไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลังอีกต่อไป แต่ยังสามารถสร้างการเติบโตให้กับตัวเองไปพร้อมๆ กับการดูแลทรัพยากร เกื้อกูลและแบ่งปันคนในชุมชน โดยวิธีดำเนินธุรกิจแบบ Local Enterprise

มาขยายภาพการทำงาน LOCAL ENTERPRISE

Local Enterprise หรือธุรกิจชุมชน เป็นโมเดลการทำธุรกิจที่ค่อนข้างใหม่ในประเทศไทย โดยมีความหมายถึงผู้ประกอบการที่มีการดำเนินธุรกิจภายในท้องถิ่น ด้วยหลักการทำงานในเงื่อนไขสำคัญ 3 ข้อ คือ

1 มีการใช้วัตถุดิบในพื้นที่ถิ่น

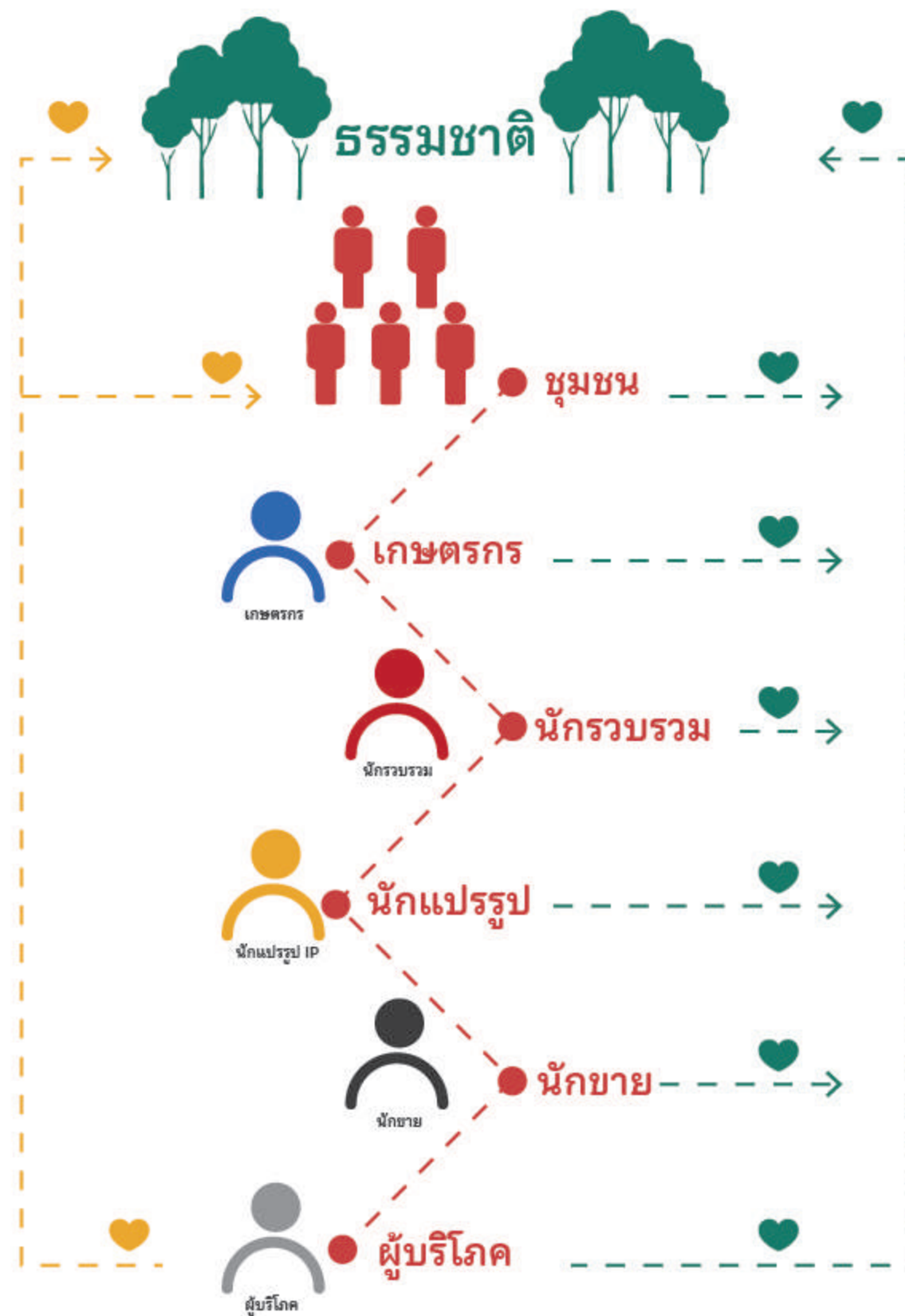
2 มีการจ้างงานในพื้นที่

3 มีการกระจายรายได้สู่เศรษฐกิจฐานราก

การดำเนินธุรกิจแบบ Local Enterprise มีวัตถุประสงค์เพื่อให้กลุ่มเศรษฐกิจฐานราก สามารถเกิดเป็นสังคมธุรกิจ และสร้างนิเวศน์ธุรกิจที่เข้มแข็ง มีความเป็นหนึ่งเดียวกัน และพึ่งพาอาศัยเกื้อกูลซึ่งกันและกัน

โมเดลแบบ Local Enterprise นั้น เข้าไปเกี่ยวข้องกับธุรกิจตั้งแต่วัตถุดิบ (ต้นน้ำ) พัฒนาสินค้า (กลางน้ำ) ไปจนถึงตลาด (ปลายน้ำ) และคนภายในพื้นที่ ซึ่งทั้งหมดต่างมีปฏิสัมพันธ์กันระหว่างตั้งแต่สิ่งแวดล้อม คนปลูก คนรวบรวม คนแปรรูป คนขาย และผู้บริโภค โยงใยจนเกิดเป็น Spider Wave หรือเรียกว่าความสัมพันธ์ในห่วงโซ่คุณค่า

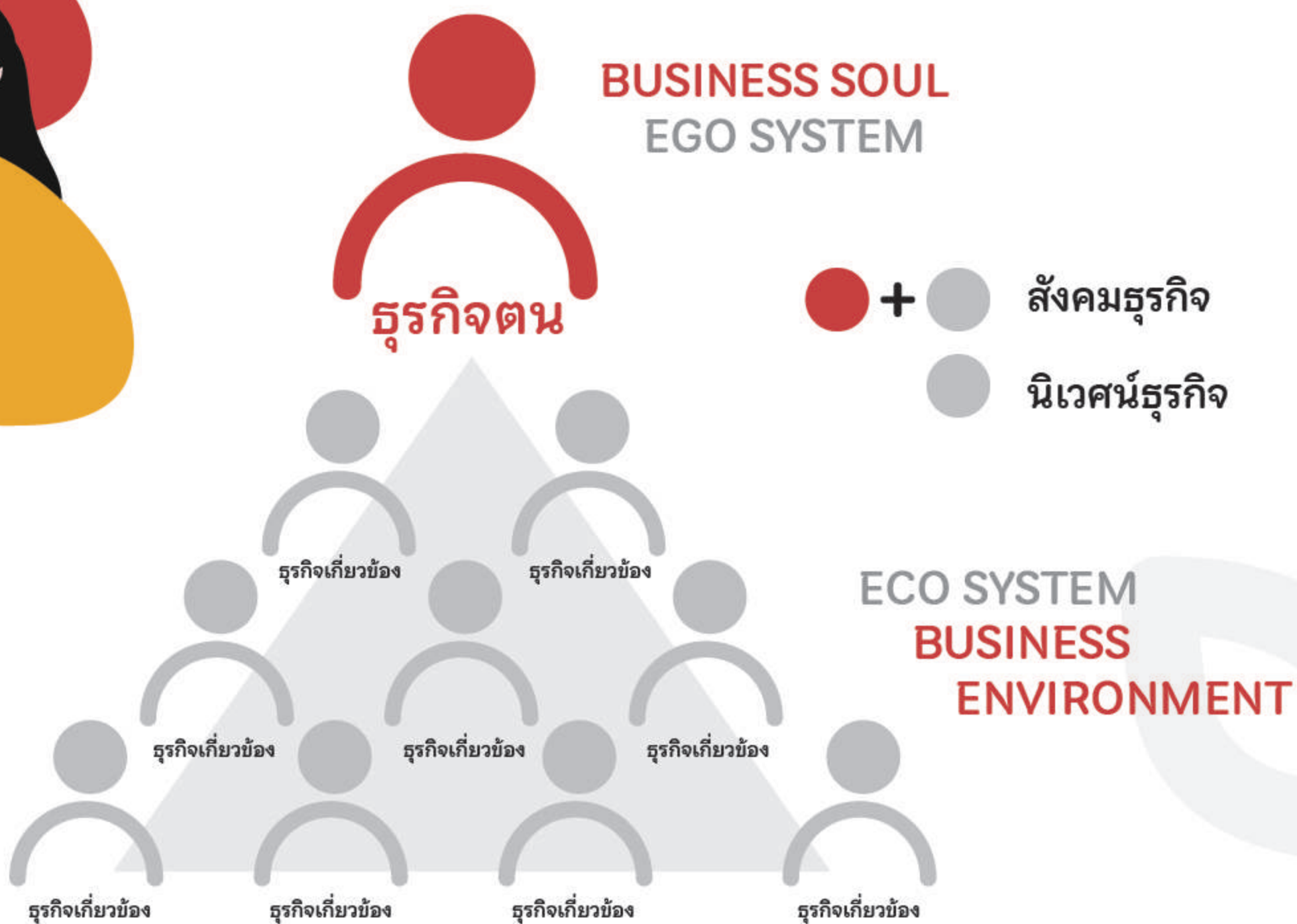
ฉะนั้นการทำงานของ Local Enterprise จึงต้องเกี่ยวข้องกันทั้งหมด เพื่อสร้างธุรกิจที่ไม่มีใครเอาเปรียบซึ่งกันและกัน มาลองสำรวจดูว่ากระบวนการจัดการธุรกิจชุมชนนั้นมีสิ่งใดบ้าง

1. เริ่มกระบวนการจัด EGO-BUSINESS ใหม่

อย่างที่เกริ่นเอาไว้ว่าเดิมที Ego-business จะมองเรื่องของธุรกิจตัวเองเป็นส่วนใหญ่ ภาพคืออยู่ด้านบนสุดของห่วงโซ่ธุรกิจ บริบทแวดล้อมที่อยู่รายรอบของธุรกิจจะมองเป็นลำดับรอง คนอื่นจึงอยู่ข้างล่างทั้งหมด เพราะมองในส่วนของธุรกิจของตนมาก่อน ต้องการเติบโตเฉพาะตน อาจไม่สนใคร กระทั่งว่าไปเบียดเบียนใครต่อใครมา

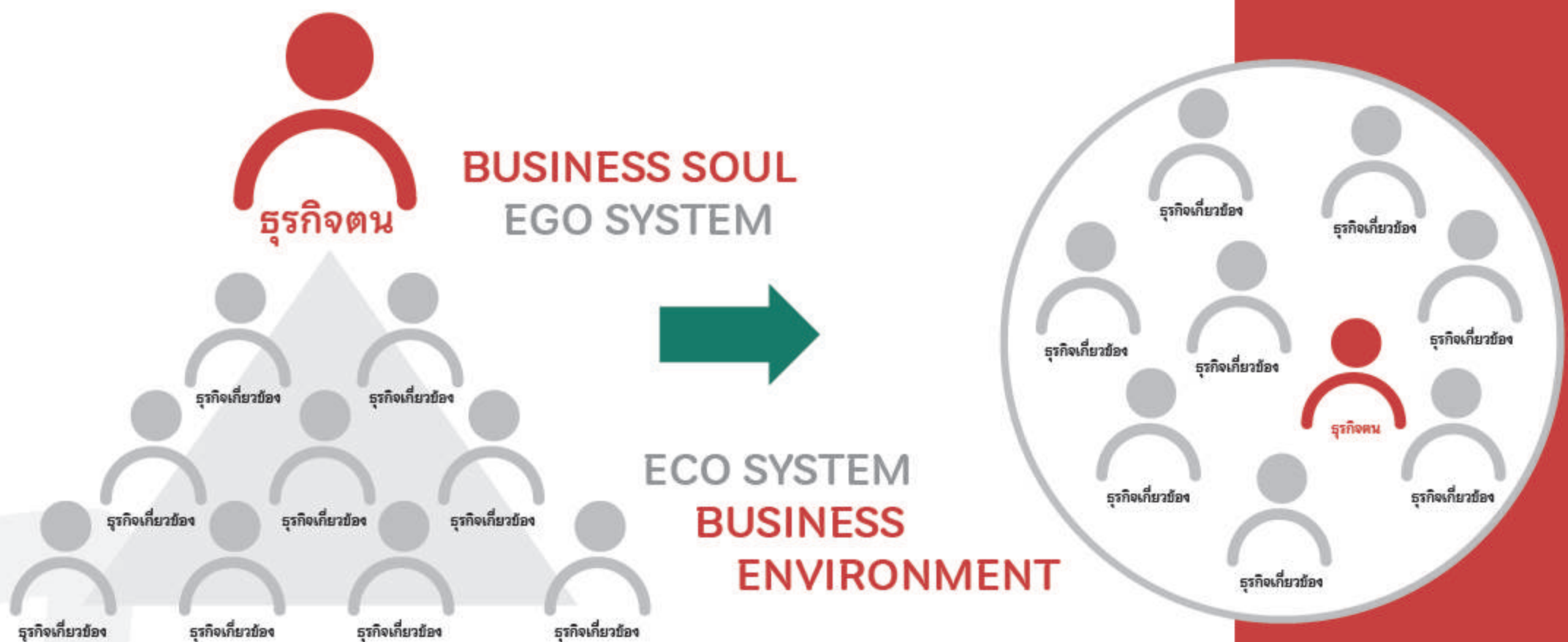
แต่ถ้าสังเกตให้ดี ๆ Ego-business ไม่ได้ตัวใหญ่ไปกว่าคนอื่น หากแต่สัมพันธ์กับทุกคนที่อยู่ในห่วงโซ่คุณค่า ไม่รูปแบบใดก็รูปแบบหนึ่ง พุดให้เห็นภาพง่าย ๆ คือต่างเป็นผู้ซื้อและผู้ขายระหว่างกันเสมอ เพราะฉะนั้นต่างก็เป็นสิ่งแวดล้อมทางนิเวศน์ธุรกิจ (Business Environment) ซึ่งกันและกัน ภายในสังคมธุรกิจ (Business Social) เดียวกัน

การทำ Local Enterprise คือ การทำปฏิสัมพันธ์ระหว่าง...
คน-สังคม-สิ่งแวดล้อม-ธุรกิจ
 เกิดเป็น **สังคมธุรกิจและนิเวศน์ธุรกิจ**

2. ธุรกิจปันกัน เปลี่ยน EGO สู่ ECO

ด้วยเป้าหมาย Local Enterprise คือการยกระดับเศรษฐกิจฐานราก นั้นหมายความว่า ไม่ใช่เพียงจะเติมศักยภาพให้กับตัวธุรกิจเดียวเท่านั้น ยังชักชวนให้มองถึงผู้คนรอบข้าง ในสังคมธุรกิจไปพร้อมกันด้วย อย่างการคลี่ภาพสัดส่วนแบ่งรายได้ เพื่อฉายภาพให้เห็นถึงการกระจายก้อนเค้กในแต่ละสัดส่วน ตั้งแต่ เกษตรกร - นักรวบรวม - นักแปรรูป - ตลอดจนนักขาย เท่านั้นไม่พอ ยังมองเรื่องรอบตัวอย่างทรัพยากร ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ไปจนถึงความปลอดภัยและสุขภาพผู้บริโภค ฉะนั้น จึงเป็นกระบวนการเพื่อปรับตัวให้คำนึงถึง ธุรกิจ-คน-สังคม-สิ่งแวดล้อม เปลี่ยนจากการยึด Ego-business เป็นหลัก เข้าสู่การมอง Eco-business ไปพร้อมกันด้วย ซึ่งเหล่านี้เรียกว่า ธุรกิจปันกัน คือให้เราในฐานะผู้ประกอบการควรคิดถึงการแบ่งปัน ตั้งแต่แรก โดยที่ไม่ต้องมีกำไรก่อนก็แบ่งปันได้ ซึ่งเป็นพื้นฐานการทำธุรกิจที่ไม่เอาเปรียบซึ่งกันและกัน

SYMBIOSIS TO SYNCHRONIZE

เพราะเราเป็นหนึ่งเดียวกับระบบ
ถ้าระบบล่ม เราก็ตกด้วย

3. SHIFT MINDSET ปรับกระบวนการทางความคิด การปรับทัศนคติของเรา

นอกจากความคิดในการเปลี่ยน Ego เข้าสู่ Eco ปรับจุดยืนของธุรกิจจากส่วนตน ให้เชื่อมโยงเข้าสู่สังคมธุรกิจแล้ว ความเชื่อที่นำไปสู่การลงมือทำหรือที่เรียกว่า ทัศนคติ (Mindset) นับว่าเป็นอีกหนึ่งสิ่งสำคัญในดำเนินการด้วยรูปแบบของ Local Enterprise ซึ่งมีความฝันที่อยากจะดึงเอาวิถีการทำธุรกิจแบบโลกตะวันตก มาปรับใช้ และให้เกิดขึ้นได้จริงในปัจจุบัน วิธีที่ว่ก็คือ ข้าวหม้อแกงหม้อ ทำเพื่อ ยังชีพ เหลือกินก็แบ่งปัน อันเป็นวิธีคิดที่สะท้อนการทำธุรกิจ โดยไม่ได้เอาผลกำไร สูงสุดเป็นจุดตั้ง แต่มองกำไรทางสังคมเป็นจุดร่วมกัน เพื่อนำมาใช้กับธุรกิจชุมชน ลดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจ

4. จากการปรับความเชื่อสู่ปรับเปลี่ยนของธุรกิจ ที่คำนึงถึงผลกระทบ REGENERATIVE ENTERPRISE

กุญแจสำคัญที่ไขลานให้การทำธุรกิจชุมชน Local Enterprise ขับเคลื่อน อย่างแรก คือ การจัดการสังคมธุรกิจและสิ่งแวดล้อมทางนิเวศน์ธุรกิจ เปลี่ยนจาก Ego สู่ Eco และอย่างที่สองคือ การปรับทัศนคติของเราให้เข้าใจในธุรกิจชุมชน (Shift Mindset Local Enterprise) ให้เป็น Regenerative Enterprise ยกกระดับความเชื่อ ที่นำไปสู่การลงมือไปพร้อมๆ กับการปฏิรูปแก่นความคิดของธุรกิจและผู้ประกอบการ โดยหลักการของ Regenerative Enterprise หรือการทำธุรกิจที่มองเห็นผลกระทบ ทุกอย่างของชุมชน สังคมและสิ่งแวดล้อม ให้มองความสำคัญมากกว่า อย่าเอาแต่ ทำแต่ธุรกิจที่มองแต่ส่วนตน อย่างเช่นการย้อนกลับไปถึงต้นทาง ตั้งแต่ต้นน้ำจนถึง ปลายน้ำ ว่าทำอะไรให้ธุรกิจคืนความสมบูรณ์ให้กับป่า หรือไม่ให้ดินมีการปนเปื้อน ของสารเคมี กระทั่งไม่ให้ของเสียไหลลงในแม่น้ำลำธาร การย้อนกลับไปถึงคน ต้นรากและสังคมต้นราก เป็นต้น

5. การเชื่อมโยงนิเวศธุรกิจแนวใหม่ผ่านเกี๊ยกูล (มหาชน)

ในการสร้างกระบวนการสร้าง Regenerative Enterprise หรือการทำธุรกิจที่มองเห็นผลกระทบทุกอย่างของชุมชน สังคมและสิ่งแวดล้อม เพื่อจัดการนิเวศธุรกิจแนวใหม่ (จัดการความเชื่อมโยงใหม่ๆ) ยังมีอีกส่วนหนึ่งที่ขาดไปไม่ได้ นั่นคือ ‘เกี๊ยกูล (มหาชน)’ เป็นหลักคิดในการปรับเปลี่ยนทัศนคติการทำงาน และเป็นทักษะการจัดการพื้นฐานความรู้ของผู้เกี่ยวข้องในระบบธุรกิจของเราทั้งหมด ซึ่งต้องบริหารจัดการ ความต้องการ ของตนให้ได้ เน้นแน่นต่อการนำเอาธุรกิจแบบปันกันมาช่วยให้ผู้ประกอบการเห็นถึง โอกาสและการทำธุรกิจอย่างรอบด้าน ทั้งตัวเอง สังคม สิ่งแวดล้อม ว่าใครบ้างที่เกี่ยวข้อง ต้องเพิ่มศักยภาพ ต้องเพิ่มความรู้ความสามารถด้านใดโดยผ่านกระบวนการ คือ

สร้างการตระหนักให้เห็นถึงพลังในการขับเคลื่อนเห็นถึงทรัพยากรในท้องถิ่น จนสามารถปรับกระบวนการทางความคิด หรือสรุปง่ายๆ เป็นการทำให้ผู้คนตระหนักถึงคุณค่าของตน ทรัพยากรพื้นถิ่น ทักษะ และสิ่งต่างๆ ที่เขามี และการอยู่ร่วมกันอย่างเข้าใจและเห็นคุณค่าของกันและกัน

เมื่อตระหนักเห็นถึงคุณค่าของตนเองและสิ่งต่างๆ จะทำให้เรารู้จักตัวเองมากขึ้น รู้จักจุดแข็งในท้องถิ่น รู้จักความสามารถของตนเอง จะทำให้เราเห็นโอกาสและอุปสรรค เราเรียกว่า GROWTH MINDSET คุณจะสร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆ หาแนวทาง เพื่อพัฒนาตัวเอง พัฒนาทักษะ พัฒนาผลิตภัณฑ์ พัฒนาชุมชน จะเป็นตัวกำหนดความสำเร็จในการทำงาน ให้คุณพัฒนาตัวเองต่อไปได้เรื่อยๆ แม้ในวันที่โลกไม่เหมือนเดิม